

der vil som Regel til Antagelse kræves, at Barnet, foruden at have gennemgaaet Kommuneskolens almindelige Klasser, tillige har gaaet i Afgangsklassen, hvor en saadan findes i den paagældende Skole.

Skolen bestaar af to Hold, hvoraf et nyt paa 16 Elever optages hvert Aar efter Kommuneskolens Aarskatsamen. Elever hertil ønskes indmeldte gennem Kommuneskolens Inspektører eller Klasselærere.

I Slutningen af April afholdtes Skolens Aars- og Afgangsprøve, hvortil alle, der interesseret sig for Sagen, havde Adgang.

Skolen er fuldstændig gratis, idet ikke blot selve Undervisningen gives uden Vederlag, men ogsaa Undervisningsmateriale som Bøger, Syrekvisiter, Gymnastikdragter m. m. leveres af Skolen. Man haaber ad denne Vej at gøre Adgangen nogenlunde ens for Elever fra Friskolen og Betalingsskolen, idet der saaledes ikke paabyrdes Forældrene anden Udgift end den, der følger af, at Barnet i de to Skoleaar opholder sig i Hjemmet uden at kunne fortjene noget.

Skolen lægger an paa gennem en noget friere Undervisning, end Tilfældet er i Folkeskolen at udvikle Elevernes Evner, dels i Retning af det almindelige, dels i saadanne mere praktiske Retninger, der kan hjælpe dem frem til den Livsstilling, de maatte ønske at slaa ind paa.

Allerede af den Grund har man anset det for rettest ikke at stile mod nogen bestemt Eksamen, der som Præliminærenden mere er en Kundskaab- end en Modenhedsprøve. Det synes tillige noget farligt i den vanskelige Overgangsalder at kræve saa stærk en Aandsanspændelse, som en nødvendigvis forceret Eksamensforberedelse maatte medføre, i en Periode, hvor den legemlige Udvikling stiller saa store Krav til Kræfterne, og da der ad den Vej, der er valgt, lettere formaas at udvikle Elevernes Modenhed og samtidig ophjælpe og styrke den fysiske Udvikling, nøjes man med en afsluttende Prøve ved hvert Skoleaars Slutning, af hvilken Afgangsprøven overhøres af fremmede Censorer, hvorefter der meddeles Eleven et Afgangsbrev med de erholdte Karakterer.

For at fremme en rolig og harmonisk Udvikling af Pigebørnenes fysiske og aandelige Evner lægges der ved Skoleplanen særlig Vægt paa, at Læsningen gaar Haand i Haand med den legemlige Udvikling. Af den daglige Undervisning, der udgør 4—5 Timer, anvendes derfor mindst en halv Time til *Gymnastik*, hvad der i den stærke Vækstperiode er meget vigtig. Efter den Paul Petersenske Metode indføres dels fritstaaende og Smidighedsøvelser, dels Øvelser i Ringe, Reck, Trapez, Barre o. lign. samt Højde- og Længdespring. Undervisningen er indrettet paa at kunne finde Sted i et Værelse af almindelig Størrelse, og om end forskellige Øvelser af den Grund maa udelukkes, har det dog vist sig, at Pladsen ingenlunde lægger nogen Hindring i Vejen for en tilfredsstillende Undervisning i et saa stort

Antal Øvelser, at der kan opnaas en alsidig Legemsudvikling. Naar en Øvelse af en eller anden Grund anses for mindre gavnlig for en enkelt Elev, bliver denne fritagen herfor; men udover en saadan Hensynstagen til de enkelte er Undervisningen iøvrigt ikke anlagt paa at fremme specielle Færdigheder hos hver enkelt, men paa en jævn og normal Udvikling af alle Legemets Muskler. Ved Siden af Gymnastiken øves der i Foraars- og Efteraarsmaanederne forskellig Friluftssport i Østre Anlæg, medens Eleverne om Sommeren saa vidt muligt daglig faar et koldt Strandbad og Undervisning i *Swømming*. Da der endvidere efter hver Gymnastiktur gives samtlige Elever et koldt Styrtebad, faar saaledes hver Elev hele Aaret igennem et dagligt Bad.

For enhver Henseende saa vidt muligt at værne om Elevernes Sundhed, er der tillige til Skolen knyttet en *Læge*, hvis Raad navnlig søges overfor saadanne Sygdomme som Hovedpine, Blegstet o. lign., der i Overgangsalderen er saa hyppige, og som det er af Vigtighed at tage i Tide, ligesom en *Tandlæge* efterser Elevernes Tænder, saa at disse i Tide kan komme under Behandling, og videre Udbredelse af Tandsygdomme derved saa vidt muligt forhindres.

Samtidig med denne Sagens praktiske Side gives der teoretisk gennem *Sundhedslæren* Eleverne et Overblik over Hovedtrækkene af det menneskelige Legemes normale Bygning og Funktioner samt disse normale Funktioners Vedligeholdelse. Foruden Læren om Skelettet, Musklerne, Blodet, Sanseredskaerne, Nerverne, Fordøjelsen og Aandedrættet, Huden og dens Pleje, gives der en Udsigt over de almindeligste smitsomme Sygdomme, den første Behandling af Saar, almindelige hygiejniske Forholdsregler med Hensyn til Levemaade, Klædedragt og Bolig samt Børnepleje. Undervisningen meddeles mundtlig paa Grundlag af Robert Tigerstedt's *Indledning til Sundhedslæren*, og Eleverne maa derefter dels genfortælle, dels i skriftlige Arbejder gengive det meddelte.

Den øvrige Undervisning omfatter som før nævnt dels de mere almindelige Fag, dels saadanne Fag, der nærmest tager Sigte paa praktisk Livsgerning, saasom Skrivning, Stenografi, Regning, Bogføring, Tysk, Engelsk, Haandarbejde og Husgerning.

Af *Regning* lærer Eleverne saa meget, at de ved Afgang fra Skolen har gennemgaaet det samme Pensum, som der forlanges til Almuelærerindes Eksamen. Efter Principerne for enkelt *Bogholderi* læres der Eleverne at føre Bøgerne til en En gros Forretning for tre Maaneder. Ved *Sprogundervisningen* lægges særlig Vægt paa at vænne Eleverne til at forstaa og tale det fremmede Sprog. Undervisningen i *Haandarbejde* gaar nærmest ud paa at lære Eleverne at lappe og stoppe godt. Undervisningen i *Skolekøkkenet* omfatter: almindelig, daglig Madlavning, Bagning, Rengøring, Vask, Regnskabsførelse, Borddækning, spæde Børns Ernæring og Pleje og

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Nørregade 33, St.

København K.

videre lidt Sundhedspleje i Hjemmet, hvortil er knyttet Tilberedningen af forskellig Sygemad.

Hver Klasse bestaar af 16 Elever, der er delte i tre Hold eller saakaldte Familjer. Hver Familie har sit Komfur og sin selvstændige Køkkenindretning og laver i hver Lektion et Middagsmaaltid paa to Retter. Hvert Familien medlem har sit bestemte Arbejde at udføre, og dette gaar altid paa Omgang. Hver Familie holder Regnskab over Dagens Udgifter. Maden, der skal være færdig til bestemt Tid, spises af Eleverne ved dækkede Borde.

Af de 82 Elever, der fra 1894—1900 er udgaaede fra Skolen, har 63 Ansættelse i Forretninger som Kontorister, Kassererker, eller Ekspeditricer, 11 er Lærerinder, deraf 2 i Gymnastik, uddannede paa Krigsassessor Paul Petersens Kursus, 1 er Barnejomfru, og 3 er anbragte ved husligt Arbejde. De 2, der endnu ikke har faaet nogen fast Plads, er først udgaaede 1900.

Af de tidligere Elever, er der adskillige, der har været flere Aar paa samme Sted og har opnaaet helt at kunne ernære sig selv.

Paa Initiativ af Skolens ældre Elever dannedes der i Foraaret 1898 en Forening, kaldet Reserven, bestaaende af udgaaede Elever fra Skolen. Ved regelmæssige Sammenkomster, hvortil Skolen giver Lokale, fæstnes og fortsættes det gode kammeratlige Forhold mellem de forskellige Hold, ligesom Interessen for Skolen og dens Gerning vedligeholdes udover Barnealderen. Foreningen, der for Tiden tæller 60 Medlemmer, har i den forløbne Tid paa forskellig Vis ydet Skolen virksom Støtte, ikke mindst naar Talen var om Anbringelse af nylig udgaaede Elever.

Aarsberetningen slutter med en indtrængende Opfordring til Skolens Velyndere om ved at omtale Sagen for Venner og bekendte at skaffe saa stor Tilgang af Bidragydere, at Skolens Eksistens kan betrygges, og at Pengemangel ikke skal være Hinder for Gennemførelsen af en gavnlig Reform.

Ud af Buret.

Af F. W. Robinson.

(Cosmopolis).

(Fortsat.)

Med Brask og Bram kørte han ind; men saa fulgte der en aldeles uforudset

Hændelse: Gaarden var bleven omhyggelig fejtet samme Morgen, men hist og her var der senere spildt Vand, som var forsvundet; en af Hestene gled derpaa og styrtede, rejste sig paa Bagbenene, gled igen, faldt tungt om paa Siden, sparkede vildt om sig og gjorde sit bedste for at trække den anden Hest ned til sig. Libby og hans Medhjælper havde endnu ikke faaet Porten lukket og skyndte sig nu hen for at hjælpe Kusken, som var sprungen ned fra sin Buk. Direktøren rev Vogndøren op, sprang ud med forfjamskede Miner og mange Udbrud af forbavset Misfornøjelse, medens han tabte sine Papirer, der flagede rundt i Gaarden. Forvirringen naaede sit Højdepunkt, da den store Mand gled, ligesom hans Hest før havde gjort, og nu laa paa alle fire meget nær ved det sparkende Dyr.

Lucy, hvem ingen tænkte paa i al denne Tumult, sprang forskrækket til Side for at komme af Vejen og fandt sig staaende i den aabne Port uden at vide, hvorledes det var gaaet til.

En vanvittig Indskydelse, helt uklarlig hos en Kvinde med saa megen Selvbeherskelse — en pludselig Indskydelse drev Lucy ud paa Gaden. Der stod hun, nysgerrig, skælvende, angst, men uimodstaaelig fristet til, bare et Minut eller to, at være en fri Kvinde og møde sine Øjne med et langt, langt Blik paa Verden derude, før Libby, ubøjelig og paapassende, kaldte hende tilbage. Men det gjorde han ikke — hverken han eller nogen anden lagde i Øjeblikket Mærke til hende.

(Fortsættes.)

Støt Indsamlingen til et

„Herberg for hjemløse Kvinder“.

Hvis snarlige Oprettelse er paatrængende nødvendig. Bidrag kan tilsendes undertegnede. Herbergets smaa Bøsser til Indsamling af Smaaamønt kan rekvireres tilsendt portofrit ved skriftlig Henvendelse til

Vibeke Salicath, Valborg Andersen, Aaboulevard 9, 3. S., Holmens Kanal 22, Kbhvn. V. Kbhvn. K.

Enhver, som ikke kender

»Lys over Landet« — Ugeblad for frisindet Kristendom (Pris 1 Kr. Kvartalet) — kan faa Bladet paa Prøve i Juli Kvartal, mod at indsende 25 Øre pr. Postanvisning til Ekspeditionen,

Gothersgade 129. Kbhvn. K.

Naturforskning og Almendannelse.

Foredrag ved Fysiklærermødet i Juli 1900 af Jacob Appel.

Naar Folkehøjskolen har forskellige Naturfag paa Timeplanen, betyder det selvfølgelig, at de skal tjene til Almendannelse, ti Fagdannelsen ligger jo uden for denne Skoles Maal. Naturfagene har en lignende Opgave i Undervisningen til sproglig-historisk Studentereksamen og i Seminarieundervisningen; det er altsaa ikke noget nyt at bruge disse Fag paa denne Maade.

Men hidtil har den Undervisning, som tilsigter Almendannelse, kun givet liden Plads for Emner hentede fra Naturforskningen. Og det er sikkert fremdeles en almindelig Opfattelse, at den almindelige Undervisning har et saa rigt og overvæl-

dende Stof til Raadighed fra de saakaldte Aandsvidenskaber, fra Historie, fra Literatur, fra Poesi, fra Tænkning og fra Kunst, at den knappe Tid ikke forslaar til at medtage noget nævneværdigt fra Naturforskningen.

Imidlertid er der Grund til at overveje, om Naturfagene ikke sidder inde med saadanne Emner til Brug for almindelig Undervisning, som trods Rigdommen andetsteds fra ikke bør overses.

Men først er det nødvendigt at fastslaa, hvad der er Hovedsag for en Undervisning, som har til Maal at give Bidrag til Almendannelse. Ja, jeg maa forsøge at forme en nærmere Bestemmelse af, hvad det meget misbrugte Udtryk, Almendannelse, betyder i denne Sammenhæng. Jeg vil da kortelig sige, at den Almendannelse, som Undervisningen skal yde Eleverne Hjælp til at erhverve, bestaar i et personligt, forstaaende Forhold til Kultur, til Aandsliv, som det ytrer sig paa de forskellige Omraader. Ti Forskellen paa de virkelige »dannede« og de »udannede« er jo netop, at de første staa i or-

ganisk Forbindelse med Aandslivet og dets Udvikling gennem Tiderne, medens de sidste (uden at have nogen klar Bevidsthed herom) lever i et usammenhængende og yderst tilfældigt Forhold til den Kultur, det Aandsliv, der omgiver dem. Ved et forstaaende Forhold til Kultur mener jeg Kendskab til Hovedtrækkene af den historiske Udvikling paa de forskellige Kulturomraader og — hvad jeg vil understrege — en Forstaaelse af Samtidens Kulturarbejde.

Jeg kunde maaske ganske kort sige: at erhverve sig Almendannelse gennem Undervisning, betyder det samme som at arbejde paa at klare sig sit Slægtleds og dermed sin egen historiske Stilling.

Er det nu rigtigt, at den folkelige Undervisning tilsigter at give Eleverne Hjælp til at erkende deres historiske Stilling, da er det klart, at der ingenlunde foreligger et en Gang for alle afgrænset Materiale, afgrænset i Mængde og efter Indhold, til Brug for denne Undervisning. Tværtimod maa Forholdet være dette, at Materialets Art vil veksle

med Tiderne. Har Udviklingen paa et eller andet særligt Omraade evnet at sætte sit Mærke paa den almindelige Kulturudvikling, ja, da maa der — som Regel — nødvendigvis i den kommende Tid tages Stof fra dette særlige Omraade til Brug i den folkelige Undervisning.

Skolen har lige saa lidt som noget andet Livet vedrørende en Egenbevægelse eller en ubevægelig Tilstand, men maa følge med i den store Fællesudvikling. Livet danner Skolen og ikke omvendt.

Naar der hidtil har været Enighed om, at den almindelige Skole ikke har Brug for naturvidenskabelig Undervisning som en Hovedsag, jævntillet med Historie og Sprog, ligger Grunden hertil utvivlsomt i Aandslivets Præg i Aarhundredets første Del.

Men gennem hele det nittende Aarhundrede har Naturforskningen stærkere og stærkere præget Kulturlivet. Jeg tænker ikke her i første Linie paa den Indflydelse, Naturforskningen har haft paa de ydre Vilkaar, hvorunder Aandslivet har